

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

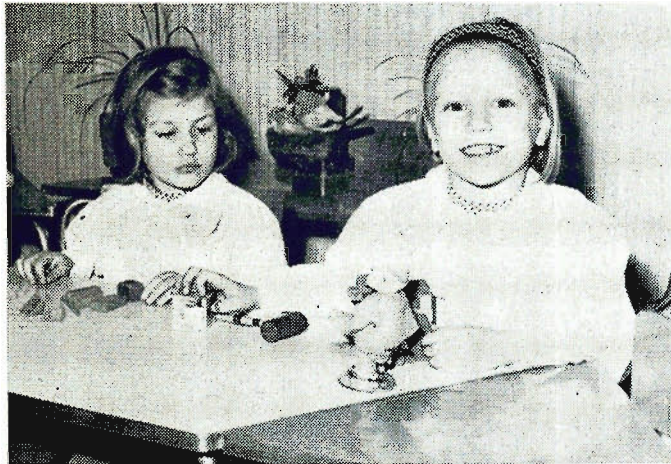

**ШКІЛЬНА РАДА УККА, ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ КАНАДИ Й ШКІЛЬ-
НА РАДА АВСТРАЛІЇ ПОРУЧАЮТЬ „ВЕСЕЛКУ” ШКОЛАМ УКРАЇНОЗНАВСТВА**

НАША ПОШТА

Таїса і Устина Маркусъ живуть в Римі (Іта-
лія). З поміччю своєї мами Таїса, яка є трішки старша
за свою сестричку Устю, написала такого листа до
„Веселки”: Дорога „Веселко”! Дякую Тобі, що Ти
приходила до мене в гості до Риму. Мама читала мені
й сестричці Усті Твої казочки і віршики. Тепер я вчу-
ся читати сама. Ми з сестричкою ходимо до італій-
ського дитячого садочка. Там ми навчилися багато
італійських пісень і віршів. Вдома вчимося по-укра-
їнськи. Вітаю всіх дітей, які Тебе читають. На другий
рік приходь до мене вже до Чикаго. Здоров'я щиро —
Таїса.

Відповідь Редакції: Дорога Таїсо! Дякуємо
Тобі за гарного листа. Ти вже вмієш сама писати
українські букви, а незабаром навчишся й читати.
Тішимося, що прийдеш до Америки й будеш жити в
гурті українських дітей, яких тут багато. Вітаємо Те-
бе, Твою сестричку Устю й Твою добру Мамусю, що
вчить Тебе по-українськи.

**Наш читач Володько Кочерга з Монреалю в
Канаді пише:** Дорога „Веселко”! Дуже люблю Теб
читати. Особливо сподобалися мені оповідання „Ховзь-
ка стежка” та історична казка про козака-характер-
ника. Я був дуже розчарований, коли в травневому
числі не знайшов продовження цієї казки. Мені де-
в'ять років.

Відповідь Редакції: Дорогий Володьку! Нам
прикро, що в травневому числі „Веселки” ми не вмі-
стили чергового розділу про Богдана характерника,
але сталося це з причин від Редакції незалежних. Ті-
шить нас, що читаш наш журнал і що оповідання
Марка Вовчка „Ховзька стежка” припало Тобі до впо-
доби. Це оповідання радо читають також французькі
школярі. Вітай!

**STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND
CIRCULATION (Act of October 23, 1962; Section 4369,
Title 39, United States Code).**

1. Date of filing: _____ September 23, 1966
2. Title of Publication: -- VESELKA (THE RAINBOW)
3. Frequency of issue: _____ Monthly, except June to
September Bi-Monthly.
4. Location of known office of publication: 81-83 Grand
Street, Jersey City, Hudson County, New Jersey, 07303.
5. Location of headquarters or general business offices of
the publishers (not printers): 81-83 Grand Street, Jersey
City, N.J. 07303.
6. Names and addresses of Publisher, Editor, and Man-
aging Editor: Publisher — The Ukrainian National Asso-
ciation, Inc., A Fraternal Benefit Society, 81-83 Grand
Street, Jersey City, N.J.; Editor — Anthony Dragan,
5 Bentley Ave., Jersey City, N.J.; Managing Editor —
Anthony Dragan, 5 Bentley Ave., Jersey City, N.J.
7. Owner (If owned by a corporation, its name and ad-
dress must be stated and also immediately thereunder the
names and addresses of stockholders owning or holding 1
percent or more of total amount of stock. If not owned by a
corporation, the names and addresses of the individual owners
must be given. If owned by a partnership or other unincor-
porated firm, its name and address, as well as that of each
individual must be given): _____ None.
8. Known bondholders, mortgagees, and other security
holders owning or holding 1 percent or more of total amount
of bonds, mortgages or other securities: _____ None.
9. Paragraphs 7 and 8 include, in cases where the stock-
holder or security holder appears upon the books of the
company as trustee or in any other fiduciary relation, the
name of the person or corporation for whom such trustee
is acting, also the statements in the two paragraphs show
the affiant's full knowledge and belief as to the circum-
stances and conditions under which stockholders and secu-
rity holders who do not appear upon the books of the com-
pany as trustees, hold stock and securities in a capacity
other than that of a bona fide owner. Names and addresses
of individuals who are stockholders of a corporation which
itself is a stockholder or holder of bonds, mortgages or
other securities of the publishing corporation have been in-
cluded in paragraphs 7 and 8 when the interests of such
individuals are equivalent to 1 percent or more of the total
amount of the stock or securities of the publishing corp.

10. This item must be completed for all
publications except those which do not
carry advertising other than the publish-
er's own and which are named in Sections
132.231, 132.232, 132.233, and Postal Man-
ual (Sections 4355a, 4355b, and 4356 of
Title 39, United States Code):

	Average No. copies each issue during preceding 12 months	Single issue nearest to filing date
A. Total No. copies printed (Net Press Run) --	5,000	5,000
B. Paid circulation:		
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales _____	190	190
2. Mail subscription _____	3,883	3,883
C. Total paid circulation _____	4,073	4,073
D. Free distribution (including samples) by mail, carrier or other means _____	175	175
E. Total distribution (Sum of C and D) _____	4,248	4,248
F. Office use, left-overs, unaccounted, spoiled after printing _____	752	752
G. Total (Sum of E & F—should equal net press run shown in A) _____	5,000	5,000

I certify that the statements made by me above are cor-
rect and complete. **ANTHONY DRAGAN, Editor.**

Ілюстрація на обкладинці:
І. Брикович — Лісові читачі

ВЕСЕЛІ МИШЕНЯТА

Спали в хаті мама й тато,
А веселі мишенята
Повзували черевички
І побігли до водички.

Грає хвиля хлюп-хлюп!
Черевички туп-туп!
Як тут гарно мишенятам
Без матусі і без тата!

Та, напившись водички,
Розлізлися черевички:
Мишенята скачуть босі,
Скачуть босі, хоч і осінь!

По пісочку скок-скок,
А зубоньки цок-цок!
Ой, невесело гуляти
Без матусі і без тата!

Як прийшли у хату мишки,
Попоїли — та й до книжки:
Про Кота страшно читають
Ще й малюнки розглядають.

Під час Свята Книжки в Сант Албансі (Австралія) відзначено як найкращого читача учня третьої класу місцевої „Рідної Школи” Петра Брича. В нагороду він отримав книжку казок.

Світлана КУЗЬМЕНКО

ЛЕСИК

Кожний день, як тільки ранок
У вікно до нас загляне,
Лесик очі відкриває
І з-під ковдри вилізає.

Миє личко, зуби чистить,
Одягає одяг чистий.
Зовсім часу він не гає,
Бо до школи поспішає.

Каже мамі: „Добрий ранок,
Я прийшов вже на сніданок”.
З’їв він кашу, з’їв яєчко,
Взяв з стільця з книжками течку —

І пішов. Він в нас ніколи
Не спізнюється до школи.
В школі Лесик пильно вчиться,
Він із хлопцями не б’ється.

Отакий він молодець!
Ось і віршеві кінець.

ЯК КОТИК У ШКОЛІ ВЧИВСЯ

У хатці недалеко від річки жили собі дві маленькі сестрички. Старшенька була білява, і звали її Ляля. А меншенька сестричка мала чорні косички й малого котика Котуся, і звали її Туся. Ляля вже до школи ходила, а Туся ще вдома сиділа, свого котика гляділа, щоб він не втівав із хати і тільки у кошику лягав спати.

Котик був увесь біленький і ще такий маленький, що не вмів навіть занявчати, щоб собі молочка попрохати. А як почне було молочко пити, то не знає, куди лапки подіти — так з ними в мисочку і вбереться. Витягне його Туся звідти й сміється:

— Дурненький ти, Котусю, нащо тобі молочко брудити? Ти ж його мусиш пити!

А котик тільки зідхає, бо й за що його Туся дурненьким називає?

А раз упала із столу Лялина торбинка додолу. А котик туди й заліз по самісінький ніс. Побачила те Ляля, з торбинки його прогнала, ще й дурненьким назвала.

Зідхнув котик тяженько та й пішов собі тиенько з хати на ганок подрімати. А там горобчики сиділи, побачили котика, пурх! — і полетіли. Котик спереляку за поріг зачепився і на землю з ганку скотився. Хотів він від болю занявчати, та не знав, як почати. Тільки засичав. Підняла його мама швиденько:

— Ох, ти, котику, — каже, — дурненький! Хіба ж можна з ганку стрибати? Ти ж міг собі лапки поламати.

Та й пішла мама кашку варити, а один горобчик підлетів та й ну Котика дражнити:

— Ох, ти, дурненький Котусю! Попрохай свою господиню Туся, щоб вона тебе до школи поводи́ла та розуму навчила.

„А й справді, — подумав котик, — якби я до школи ходити почав, мене ніхто б дурненьким не називав. Он Ляля вміє вже читати, а я не вмію навіть нявчати.”

А тут якраз із хати вийшла Туся.

— До побачення, — каже, — Котусю! Я сьогодні з Лялею вже йду до школи вчитись. Прошу тебе не журитись, бо я швидко повернуся, мій дурненький Котусю! А тепер посидь хвилинку, я нарву квітів собі у торбинку.

Та й побігла Туся квіти собі рвати, а котик не став на неї чекати, а швиденько в торбинку забрався і на самому споді сховався.

— Прощавай, — каже, — горобчику! Піду й я до школи вчитись.

А горобчик сміється:

— А я полечу за тобою дивитись.

Тут підбігла Туся, квіти у торбинку поклала, про котика навіть і не згадала, бо її Ляля вже кликала-ждала. І хоч сестрички ішли, не барились, та через Тусині квіти до школи трохи запізнились. Підвела Ляля Туся до якихось дверей:

— Оце твоя кляса! Іди до тих дітей!

Діти Туся до кляси привели, зразу з нею розмову почали: Як її звати? Хто її тато? Чи вже вона читає? Чи ляльку має?

— Авжеж, маю лялю, — каже Туся, — ще й котика біленького, Котуся! І ми маємо садок, а в

з-під лави на лаву всім дітям на забаву. Вчителька швидко відчинила віконце, котик туди! — та проти сонця не побачив, що там його сусід — горобчик сидить. Котик на нього зосліпу скік! А горобчик пурх! — та й утік. Прилетів він до Тусиного садочка, кричить: „Бережіться коточка! Погано нам тепер буде жити, бо вже навчився котик горобців ловити. Мало мене не вловив! Джив! джив!”

А наш котик і сам горобця злякався, сів він на віконечку, зібгався та й просидів там, аж поки його Туся на руки взяла, як додому із школи йшла. Принесли Ляля й Туся котика до хати, давай молочко йому наливати. А котик сказав їм „няв!” — і зразу молочко пити почав. І все молочко гарненько попив, навіть лапок своїх у мисочку не встромив. Взяла тоді його на руки Туся.

— Тепер ти, — каже, — розумний Котусю! Ти вже навчився нявчати й лапок в молочко не вмочати.

ньому багато квіток... Ось я принесла тут і вам. Зараз вийму і всім роздам.

Відкрила Туся торбинку, а звідти котик вигинає спинку. Діти у крик:

— Оце так квіти! Треба їх у садочку посадити!

Хотів був якийсь хлопчик котика взяти, а він злякався — та й ну тікати! Туся у крик:

— Зачиніть двері, щоб котик не втік!

А тут вчителька як на те:

— Ви чому кричите? Кінець вашій забаві! Швидше сідайте на лави!

Діти немов непомітили, тихесенько за столики сіли, тільки губи від сміху кусають та під лаву нишком заглядають. А Туся посеред кляси стоїть, сльози ковтає, що робити — не знає. Не знає бо, де їй сідати, та треба ж їй і котика свого спіймати. Вчителька за руку її взяла, до лави підвела.

— Сідай, — каже, — тут, та не журися, лише добре вчися.

А тут котик із-під Тусиної лави „няв!”, Тусю налякав. А вчителька як крикне:

— Звідки тут кіт узявся?

Котик так її крику злякався, що кинувся тікати, а Туся за ним — здоганяти. Котик пострибав

А котик на неї хитренько подивився та й каже: — Няв! Я ще й горобчика налякав!

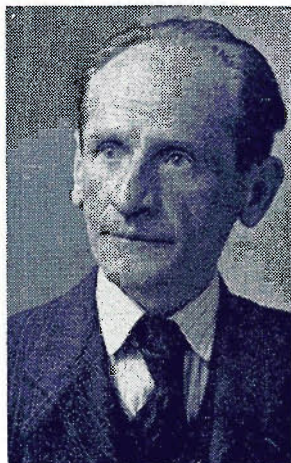
Та ні Ляля ні Туся його не зрозуміли, бо їх у школі котячої мови не вчили.

ПОМ'ЯНИМО „ВУЙКА ВЛОДКА" — В. РАДЗИКЕВИЧА

У „Веселці" Ви не раз зустрічали прізвище Володимира Радзикеви́ча і читали його опові́дання. Нині Письменника вже немає між живими. Ще 11-го вересня ц. р. українське громадянство Клівленду, де жив і працював В. Радзикеви́ч, влаштувало ювілейне свято з нагоди його 80-ліття, а вже 15-го вересня його серце перестало битись.

Багато з Вас читали, а то й масте в своїх бібліотеках прецікаві й веселі „Пригоди Юрчика Кучерявого". Цю книжечку написав 45 років тому Володимир Радзикеви́ч — Вуйко Влодко, бо таке було його прибране письменницьке ім'я. Ви залюбки її читаете. Багато своїх творів для дітей друкував В. Радзикеви́ч у журналі „Світ Дитини" у Львові, а в Америці був співробітником „Веселки". В. Радзикеви́ч був не тільки письменником, але й виховником, учителем, ученим і громадським діячем. До війни він

В. Радзикеви́ч

довгі роки навчав української мови й літератури в середніх школах у Рідному Краю. Був також викладачем в університеті. За німецької окупації став директором середньої школи у Львові, а під час еміграції в Німеччині організував середні школи в таборах українських скитальців. Та й тут, в Америці, учителював на курсах українознавства.

Відомий він як автор „Історії української літератури", яка появилася кількома виданнями й стала шкільним підручником. Її вивчають і тепер по школах українознавства. У цьому числі „Веселки" друкуємо історичне

опові́дання В. Радзикеви́ча про заснування Львова, яке він прислав нам незадовго перед смертю.

Помолімся за цього великого Приятеля українських дітей і вшануємо його пам'ять читанням рідних книжок і вивченням рідної мови, для якої він працював і трудився все своє творче життя.

Володимир РАДЗИКЕВИЧ

Ілюстрація П. АНДРУСЕВА

ЯК КОРОЛЬ ДАНИЛО ПОЛЮВАВ НА ЛЕБЕДІВ

Давно, давно, перед сотками літ, в Україні панували князі й королі. Один із них, король Данило, завзято боронив свій край від нападів диких татар.

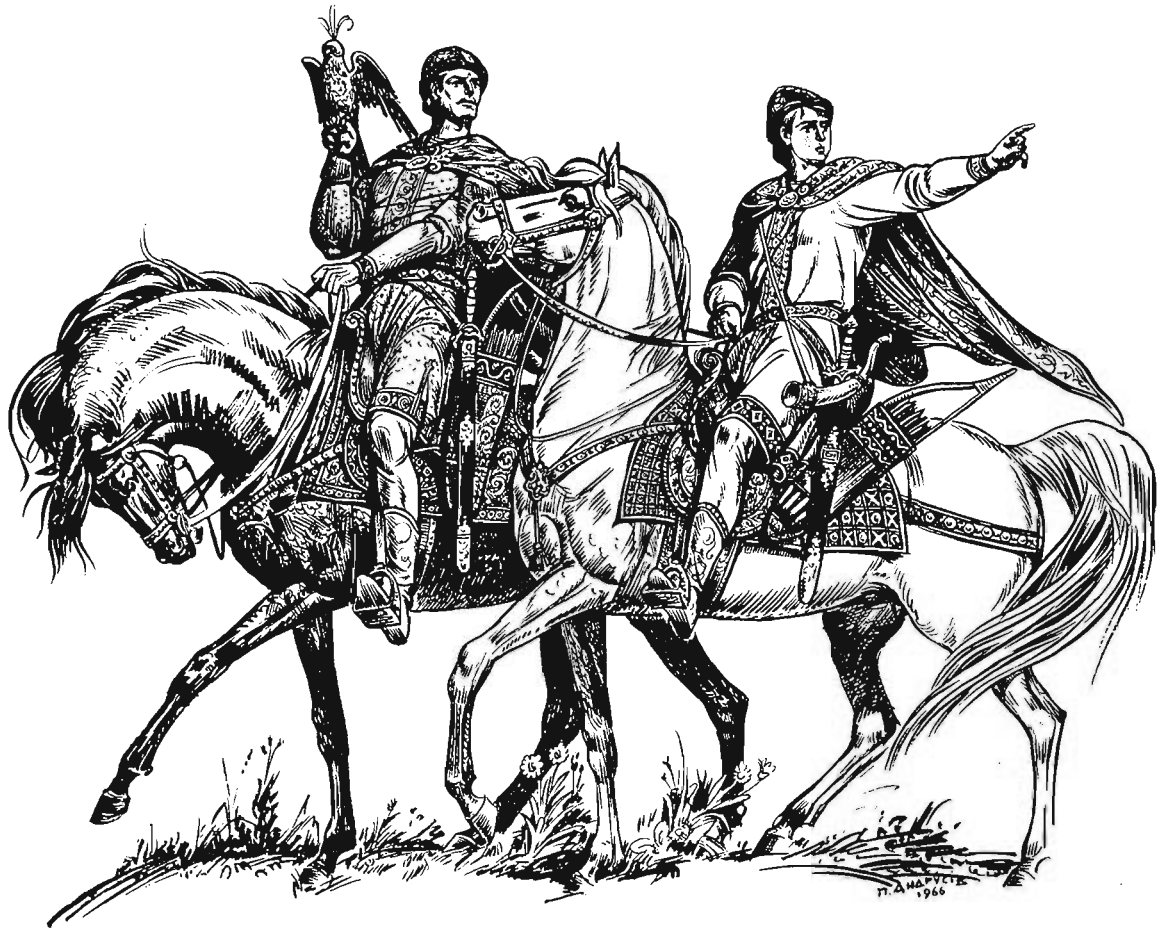
Раз вибрався він полювати на лебедів. Разом із ним їхав його молодший син, Лев. Обидва їхали на прекрасних конях. У короля Данила кінь був чорний, як ворон, у королевича Льва — білий, як лебідь.

Полювали з соколом. Сокіл — великий і дикий птах-хижак. Здавен-давна в різних країнах привчали соколів до полювання на дрібну звірину і на птаство. У сокола дуже бистрий зір і такий швидкий лет, що ніяка пташина не може від нього втекти. І тепер ще в деяких краях, навіть в Америці, полюють з соколом.

Коли ловець побачить якусь звірину — зайчика, крілика або птаха — дику качку, перепелицю чи куропатку, звільняє сокола з припону. Сокіл умить знаходить тварину й люто, з розгоном кидається на неї, вдаряє гострим закривленим дзьобом і роздирає її довгими, міцними, як залізо, кігтями.

Довго їздили король Данило і його син по долинах, понад річками. Шукали лебедів. А день був прекрасний. Ясно світило сонце. Весело на всі лади виспівували пташки свої пісеньки по деревах і кущах. Кувала зозуля. Плюскали й гралися рибки в річках.

Ловці заїхали в чудову долину, оточену горами й старезними темними лісами. Там росли буйні трави, цвіли прерізні квіти й котила своєї чистої води ріка Полтва.

— Глянь, сину, — промовив король Данило. — як тут гарно! А які горби довкола! Можна тут довго боронитися від татар.

— Тату, тату! — скрикнув нараз королевич Лев. — Он білі лебеді на річці!

Глянув король Данило на річку й побачив справді невеликий табун лебедів. Миттю звільнив сокола з припону. Знявся сокіл угору. Побачив табун, вибрав собі одного лебедя й, мов стріла, шугнув на нього. Але не встиг із ним упоратися. В ту саму хвилину злетів на нього ще більший від нього птах, цар над усіма птахами, гірський орел. Він прилетів десь із Карпатських гір. Кинувся на сокола і, як гострою шаблею, протяв своїм дзьобом його крило. Побачили це пастухи, що були близько, криком і камінням відігнали орла й урятували соколові життя.

Сокіл із скривавленим крилом силкувався летіти, але пролетів недалеко й упав десь у густі

кущі й буйні трави. Пастухи кинулись шукати сокола. Знайшли й віднесли його королеві Данилові. Данило обіцяв прислати їм щедру нагороду.

Добре запам'ятав собі король Данило те місце, що так йому припало до вподоби. Запам'ятав його красу і пригоду свого улюбленого сокола.

Згодом побудував тут город і назвав його від імени свого сина — Львів.

Львів — одно з кращих міст України.

Пояснення-словничок: сокіл — falcon; лебідь (swan) — це великий водний птах. Звичайно лебеді білі, як сніг. Але бувають і чорні лебеді. Шия в лебедя дуже довга і гнучка. Дзьобом він може легко, не поринаючи у воду, досягти дна потоку чи неглибокого ставу. Там шукає поживи — насіння й корінців водних рослин або й ловить рибки. В Україні дуже люблять цього сніжнобілого птаха і вживають слова „лебідь”, коли до когось з пестощами (soft, sweet) говорять. Доня каже до матері: „Моя матінко, моя лебідко!"; перепелиця — quail; куро патва — куріпка (partridge); припін — прив'язь (tether); город — укріплена, валами й ровами оточена оселя.

БАТЬКИ, ВЧИТЕЛІ, ВИХОВНИКИ! ЧИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТИЛИ „ВЕСЕЛКУ”? ЯКЩО НІ — ЗРОБІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО, ЩОБ З НОВИМ ШКІЛЬНИМ РОКОМ ВАШІ ДІТИ СТАЛИ ЧИТАЧАМИ НАЙКРАЩОГО ДИТЯЧОГО ЖУРНАЛУ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

КУХОВАРКА

(Ілюстрація Ю. Козака)

А Варварка куховарка
готувала швидко-шпарко
і хвалилась, говорила:
„Я смачного наварила!
У компот дала квасолі,
трохи перцю, трохи соли.
Рибу медом поливала,
в каву оцту додавала.
І тепер прошу до столу
всіх, усіх, усіх посполу!”

Ми їй чемно відповіли:
„Ні, спасибі! Ми вже їли”.

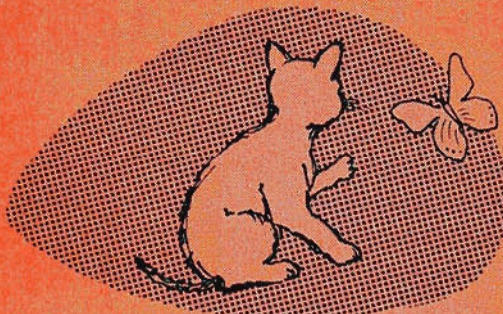
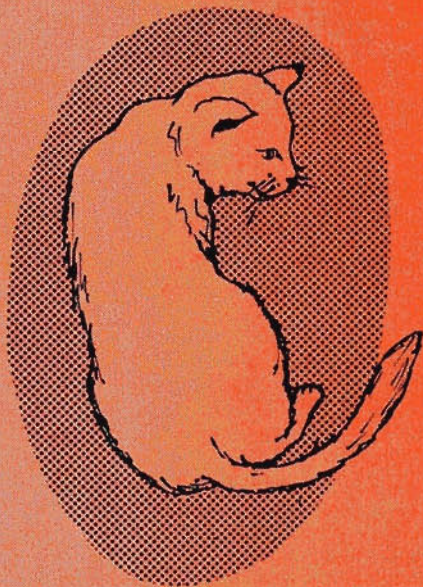
Л. Гадай

Пояснення: шпарко — швидко; по-
сполу — разом (together).

ДВА КОТИ

(Вірш Р. Завадовича — Ілюстрації І. Бриковича)

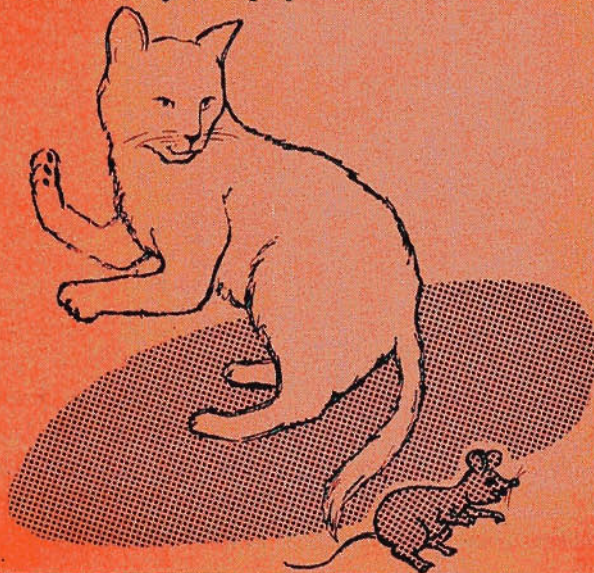
Як хвостякою махне,
Мишку в нірку зажене.

Є в нас кіт, зветься Твіст,
В нього довгий бурий хвіст.

Ще як був він котенятком,
Мав тоненьке хвостенятко.

А тепер він страх котище,
Мов мітла його хвостище.

Є у Твіста друг Нетяга —
Здоровенний це котяга.

ГОЦА ДРАЛА

У дуплі сидить сова,
Мудрагелька лісова.

У сови книжок багато
І на будень, і на свято.

І для зайчика, й для мишки,
І на цілий Місяць Книжки.

Гоца Драла добре дбала,
Всім книжки пороздавала.

— Ти, їжачку, не дрімай,
Ось історія — читай!

— Шпачку, ти цікавий зроду,
Масш книжку про природу.

Вовк поклав на книжку лапу,
Пильно дивиться на мапу.

Лис читає що є сили
„Як то звірі говорили”.

Жук обклався книжечками
Із казками з образками.

Навіть муха не лігала —
На пеньку байки читала.

Про підводні кораблі
Рак читав чотири дні.

Всі — від вовка аж до мишки —
Вшанували Місяць Книжки.

ХОВЗЬКА СТЕЖКА

Скорочений переклад з французької мови Софії Наумович

VIII

Сторожа в коридорі не було. Це використав Андрій з твердою рішучістю, якої йому досі бракувало. Відтягнув засув у вхідних дверях і швидко-швидко помчався в напрямі до будинку, де мешкав Жак. Подзвонив, увійшов, опинився в Жаковій кімнаті й заявив Жаковому опікунові, що не покине Жака, доки не мине небезпека. Жаків опікун був приятелем родини Андрія, тож погодився на це. Вказав суміжну кімнату.

— Спатимеш тут, на цьому ліжку.

— Дякую, — відповів Андрій, — але мені не треба ліжка, бо я не спатиму. Я його доглядатиму...

Лікар не помилився. Шість тижнів Жак перебував між життям і смертю, і шість тижнів Андрій не покидав Жака. Коли йому говорили, що він сам захворів від того, він відповідав:

— Байдуже! Хіба ж я не повинен бути на його місці?

З великим трудом змусили його, щоб час від часу ішов на відпочинок. Він так запопадливо доглядав хворого, що лікар не бажав собі ліпшого доглядача.

По шістьох тижнях Жак почав одужувати. Тоді рішили розповісти йому, що зробив для нього Андрій.

— Постривайте! — схопився Андрій. — Не говоріть нічого Жакові про мене, а самі теж стримайтеся з похвалами! Як тільки Жак матиме силу мене вислухати, ви зараз зрозумієте, що немає за що мене хвалити.

Директор школи часто розпитував про здоров'я Жака, а врешті одного дня сам вибрався до нього в товаристві Марса, що уважав це для себе за вийняткову честь.

Обидва гості були вражені, як Жак змінився: в нього були блискучі й запалі від гарячки очі та схудлі лиця. Коли їм розказали, як шляхетно повівся Андрій з своїм товаришем, малий Марс обняв Андрія за шию, щоб його обцілувати.

— Не мене цілуй, а бідолашного Жака! — відповів Андрій, звільняючись з його обіймів.

Марсів син слухав і дивувався.

— Що тобі сталося? Ти теж дуже змінився. Зовсім не той став тепер! Давніше ти виглядав, як мала дівчинка, завжди зажурена й понура. Сьогодні ти наче вояк, що покуштував вогню. Хай Бог мені простить, якщо я ставився до тебе зневажливо! Тепер, коли між нами заїде суперечка, я зроблю тобі честь на полі бою і сподіваюся знайти в тобі гідного противника.

— Ти помиляєшся, дорогий Марсе! Я все ще не гідний такого противника, як ти. Твоє чесне

рамено погорджувало мною справедливо. Але залиш ім це на пізніше, як Жак уже підведеться. Тоді моїм першим обов'язком буде кинутися перед ним навколішки... І перед тобою також!...

Малий Марс нічого не розумів, але це збуджувало його цікавість.

— Дивний з тебе хлопець! — вигукнув він задоволено. — Тепер ти мені навіть більше подобався, ніж тоді, коли киснув...

Наближався день цілковитого одужання Жака. Приїхали його батьки. Довідалися, як віддано піклувався Андрій Жаком, і полюбили його, як сина. Проте, він просив їх підждати з висловами вдячності, а тим часом написав листа до матері, щоб приїхала разом з малою кузинкою і щоб узяла з собою також Марійку. Про це останнє він особливо просив, навіть благав свою маму.

Коли Жак починав розмову про той випадок, що спричинив його відхід зі школи, Андрій просив також його почекаати ще кілька днів, а там йому все стане ясно.

Нарешті одного соняшного дня приїхала мама з кузинкою та Марійкою. Господарі й гості зібрались у саду біля Жака, що все ще відпочивав у фотелі. Тоді виступив Андрій і з незвичайною повагою заявив:

— Маю вам щось сказати, але, будь ласка, не перебивайте, поки не скінчу!

На превелике здивування присутніх, Андрій почав розказувати про своє життя від того пам'ят-

ного різдвяного вечора в тітки Аврори; не приховував своїх думок і терпінь, а зокрема всіх тих поганих учинків, яких він допустився. Закінчив оповіданням про дві стежки — яке ми вже знаємо — і додав, що коли хтось хоче завернути з ховзької стежки, то завжди може це зробити — треба тільки признатися до поганих учинків і направити заподіяні кривди.

З великим зворушенням вислухали всі цю сповідь малого Андрія, а мама не могла втриматися від сліз. Коли врешті в усіх проминуло несподіване хвилювання, Андрій попросив ще про хвилину уваги і звернувся до матері:

— Я визнав усі свої гріхи, але їх ще не спокутував. Тому, матінко моя найдорожча, в імені тих усіх, кого я скривдив, прошу вашого дозволу вибрати мені такий фах, який вимагає багато мужности, сили волі й видержливости. Дозвольте мені стати моряком. Треба, щоб я залишив усе те, що мені дороге й миле, і, навпаки, щоб я мусів боротися з вітрами й бурями, щоб зазнав твердого життя моряків, щоб пізнав справжнє життя. Вірю, що вернуся до вас гідною, оновленою людиною.

Мати заридала від жаху, але він кинувся їй у ноги і, звертаючись до всіх, просив допомогти.

— Ви, матусю, були надто ніжні до мене. Будьте тепер сильні і згодніся! Дозвольте мені стати чесним!..

Перший відізався Жак. Він підійшов до Андрія, потиснув його руку і сказав:

— Ти чесний і мужній хлопець, Андрію!

Потім звернувся до Андрієвої матері.

— Він має слухність!

— Так, він має слухність! — підтвердив Марс, що обов'язково мусів бути на такій важливій нараді.

— Авжеж він має слухність! — повторив дядько Іван, що так недавно возив Андрія до школи. За звичкою, він засвістав військового марша, але спохватився, що тут є дами, вибачився й замовк.

— Ох, мій дорогий Андрійку! — крикнула Ма-

рійка й кинулась у його обійми. — Ти знаєш, що я тобі простила, але я тебе розумію: треба, щоб ти сам собі простив!

— Я дуже люблю подорожі на кораблі, — відізвалася мала кузинка, хоч ніхто про її думку не питав. — Як тільки Андрій стане адміралом, я попрошу його, щоб обвезив мене по нашому ставку.

**

Маленька кузинка не дуже помилилася. З Андрія зробився, щоправда, не адмірал, але капітан корабля. Тільки ж той великий корабель, яким він кермував, не міг уміститися в малому ставку хутора його батьків. До подорожей по далеких морях була допущена тільки Марійка, що виросла на гарну панну й одружилася з капітаном. Зате кузинка стала дружиною Жака. Жак став славним ученим-істориком, але завжди погоджувався з думкою своєї жінки, що не треба надто захоплюватися загарбницькими війнами. Єдине, що його цікавило після одруження — то визвольні війни тих народів, які терпіли від ворогів-загарбників.

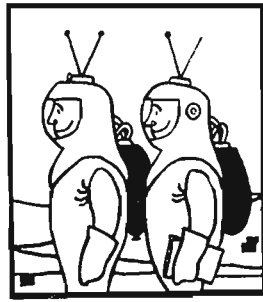
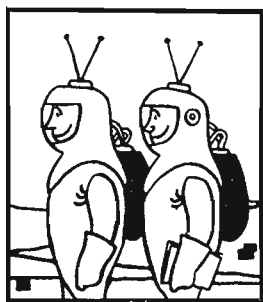
Дядько Іван не посвистував уже так часто. Він дуже постарівся. Перед смертю сказав про Андрія такі знаменні слова:

— Я був певний, що він скінчить добре, бо в нього добре серце. Моя люба сестра хотіла виховати його на чемну дівчинку... На щастя, він сам від цього вирвався!..

Кінець

Пояснення-словничок: засув — прилад зачиняти двері чи браму (bolt, bar, hasp); запопадливий — старанний, дбайливий (zealous, assiduous; вийнятковий — такий, що рідко трапляється, незвичайний (exceptional, special); воля, що покуштував вогню — що побував у боях; киснути — to turn sour, тут треба розуміти: бути нікудиншим (to be inactive); хвилювання — зворушення (emotion); покутувати — каятись, відбувати кару за гріхи (to repent); фах — рід праці (occupation, profession); він має слухність — he is right; спохватитися — раптом згадати, усвідомити собі (to bethink oneself, to recollect suddenly).

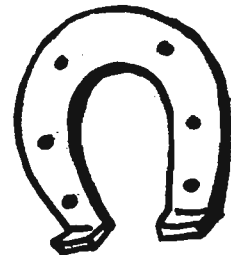
КОСМОНАВТИЧНА ЛОМИГОЛОВКА

Отут два рисунки космонавтів під час вправ. Здається, рисунки однакові, а насправді вони різняться аж десятьма подробицями. Відшукайте ці різниці.

ПРОРІЖТЕ ПІДКОВУ

Отут звичайна собі підкова (або, як кажуть по-англійському, „кінський черевик” — „горшун”. І ось завдання: прорізати підкову двічі (тільки двічі!) так, щоб дістати аж шість відрізків, а в кожному відрізьку мусить бути одна дірка. Щоб цю „штуку” зробити, зовсім не треба бути чародієм, а треба трохи... подумати.

ЧИ МОЖЛИВО ?

Чи можливо, щоб одиниця — 1 була рівна 365,52 і 12?

IX

Не гріє сонечко — пече,
 Все дужче припікає...
 — „Води, води! Шаплик тече!” —
 Князь-Водяник гукає.

Та звідки взяти тут води
 У полі без криниці?
 — „От так в похід тепер іди!..
 Водиченьки! Водиці!”

Побігли врозтіч воляки
 З калюжі хоч набрати;
 Ростуть у полі будяки —
 Води ж ніде не знати.

І Водяник червоний став,
 Замаяв бородою.
 — „Назад!” — щосили закричав,
 Махнувши булавою.

І військо рушило назад,
 Не йшло — щосил летіло...
 І кожний був безмірно рад,
 Що так скінчилось діло.

Не радий тільки Водяник —
 Без правнучка вернувся.
 І головою він поник,
 Похнюпивсь і зігнувся.

X

Сидить в садочку Жабеня,
 Замислилось, схилилось,
 І дві сльозинки, як роса,
 По личку покотились.

Але маленьке Жабеня
 Рухливу має вдачу:
 Вже чути й пісеньку його,
 Простесеньку, дитячу:

„Сумно мені, сумно,
 Серденько щемить,
 На озера сині
 Думонька летить.

Може в тих озерах
 Матінка моя?
 Мамо, подивися,
 Як сумую я!..”

— „А де ти, де ти, Жабеня? —
 Почувся голос з хати. —
 Пора обідати!” Його
 Не треба довго звати.

Ось часом з гілки лист спаде,
 То риба братись перестане,
 І сонце наче вже не те,
 Трава всихає, квітка в'яне.

XI

Так тихо, мирно дні текли,
 Дні чарівні, блискучі, літні,
 Та в хвилях ранішньої мли
 Вже кралась осінь непомітно.

І відчуваси смуток скрізь,
 Чиєсь страшні холодні кроки.
 Не кличе вас в обійми ліс,
 І не співають так потоки.

І смуток цей, немов стріла,
Пройняв і серце Жабеняти.
Не сходить сум з його чола,
Тремтів в зелених оченятах.

З Іваном хлопчик раз ішов
З уловів пізно вже додому,
Та враз підстав, вернувся знов...
Схотілось быть йому самому.

Навколо вечір погасав...
Він сів на березі й дивився
На білі келехи купав,
І сон йому неначе снився.

Ному ввижався інший світ,
Без краю рідний і коханий,
Неначе знаний безліч літ,
Але загублений в тумані.

Він бачив води і ліси,
Втішався риб легкою грою,
Скрізь чув він рідні голоси
І голос матері самої.

Вже й місяць, кволий і блідий,
Повис над сонною землею —
І знову вийшла із води
Скорботна тінь... Та що це з нею?

Знялася швидко, як стріла,
Схилилась — скрикнула
— пізнала,
На руки, наче скарб, взяла,
В уста та очі цілувала.

— „Там дома діт і цілий рід
На тебе жде, моя дитино!“
І у зеленій вир на слід
Спустилась тихо мати з сином.

Кінець

Пояснення-словничок: шука — рід риби (pike, huce); ви-
ратися — справитися, дати собі раду (to manage, to cope with); овес
— oats; жито — rye, пшениця — wheat; волошка — blueet; ромен
— dog's fennel; сокирки — lark spur; поплавок — cork float; неса-
мовито — тут: дуже сильно; деркач — corn crane; сорока — magpie;
скреготати — to gnash; навіпростець — straight ahead; гаяння
часу — марнування (losing, wasting time); взяти на кивни — кенкува-
ти, глумувати (to mock, to ridicule); нащадок — descendant, offspring;
барно — mud; баньки — тут: витрішкувати очі; плавець — fin; по-
тилиця — задня частина голови; полуда — більмо на оці (cataract);
храм — святиня, церква (temple); кадило — тут: кадильниця (thurible,
censer); чайка — водна птаха; квилити — to mew; васаль — під-
данець (cassal hege); ледь світ — удосвіта (at dawn); шанлик — ве-
лика посудина, цебер (pail, bucket); справляти — лагодити (to repair);
ковбана — яма, наповнена водою, тут — глибоке місце в ставку; корті-
ти — to itch; прийти до пам'яті — опритомніти (to regain ones con-
sciousness); протіч — на всі сторони; калюжа — баюра (pool, slop);
будяк — колючий бур'ян (thistle); поникати — похилитися униз (to
droop); щеміти — боліти; кволий — слабкий, немічний (weakly, sickly);
скорботний — сумний, журливий (sorrowful, mournful); вир — swirl,
whirlpool.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

ЗМАГ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ В АВСТРАЛІ У ЧИТАННІ РІДНОЇ КНИЖКИ

Червень-липень проголошено в Австралії місяцями книжки й преси. Школярі „Рідної Школи” й слухачі курсів українознавства в Ньюпорті коло Мельбурну взяли й цього року участь в конкурсі читання рідної книжки й преси. Протягом першого півріччя учасники конкурсу прочитали 91 книжку й кілька журналів, разом 5.087 сторінок.

У другій класі найбільше прочитала Арета Підгородецька — 7 книжок та Богдан Місюрак — 5 книжок. У третій класі Надя Коваль — 11 книжок та Галина Сташко — 9 книжок. У четвертій класі Михась Бобурко — 5 книжок та Володимир Сендецький — 3 книжки. У п'ятій класі Люба Чачунь — 7 книжок (517 стор.) та Марія Шкварок — 8 книжок (285 стор.). У шостій класі Леся Нікода — 4 книжки (491 стор.) та Віра Лотниш — 5 книжок (337 стор.). У сьомій класі Галя Рошко — 2 книжки (211 стор.).

На світлині бачите школярів-танцюристів, що взяли участь у Святі Книжки й Преси в Сент Албансі (Австралія). Акомпаніює на акордеоні слухач школи українознавства Петро Новаченко.

У школі українознавства найбільше прочитав Юрко Бобурко — 4 книжки й 6 журналів, разом 1.334 сторінки, Надя Михайлів — 3 книжки (346 сторінок) та Франко Ласка — 3 книжки (229 стор.).

Наприкінці року будуть зроблені загальні підсумки прочитаних книжок, і найкращі читачі отримають нагороди, а їхні фота будуть вміщені в українській пресі. Завдяки світлинам минулорічних змагунів-переможців, вміщених у „Веселці”, дві учениці „Рідної Школи” з Ньюпорту, Леся Нікода та Віра Лотниш, листуються з товаришками з Рочестеру Л. Мартинець та Лесею Балко.

ХОР ПЛАСТУНОК У ДЖІЛОНГУ, АВСТРАЛІЯ

На світлині хор пластунок у Джілонгу біля Мельбурну в Австралії. Цей хор під управою пластуниці Марії Чепак взяв участь у святкуваннях на честь Тараса Шевченка.

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ В МІСТІ ОШАВІ, В КАНАДІ

Українські діти в місті Ошаві, коло Торонта в Канаді, згуртовані в своїм товаристві — в Спілці Української Молоді. Вони мають свою рідну школу, влаштовують кожного року свято на честь Тараса Шевченка та інші імпрези, під час вакацій їдуть до сумівського табору „Веселка”. Співають у хорі, вивчають українські народні танки, перед Великоднем пишуть спільно писанки, а на Різдво ходять колядувати. Мають гарну бібліотеку, де читають рідні книжки, „Веселку” та юнацький журнал „Крилаті”.

Отут на фото дитячий танцювальний гурток при СУМ'ї. Всі веселі, усміхнені, бо радісно їм у рідному гурті під опікою дбайливих батьків та виховників.

З новим шкільним роком бажаємо всім українським дітям в Ошаві гарних успіхів у науці та в праці в СУМ'ї. „Веселка” жде на ваші листи, дописи, фота.

ДІТИ, ВІДНОВІТЬ ПЕРЕДПЛАТУ „ВЕСЕЛКИ”!

ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

ЧИ ЗНАЄТЕ?

- Чим вечір кінчається, а ранок починається?
- Чим літо кінчається, а осінь починається?

ХТО ЦЕ?

Стоїть при дорозі на одній нозі,
Голова мала, а в ній тьма.

НАЗВИ ЗВІРІВ

Знайдіть у цих реченнях назви звірів:

- Заслони вікно!
- Груся любить пеститися.
- Під час вакацій ми поселилися над річкою.
- Під час весілля кладуть на столі коровай.
- Значев'я ми почули гавкіт собак.
- Під час вакацій мали ми вільне життя.
- Січ — козацька мати.
- Мій тато одержує багато листів і часописів.

АКРОСТИХ

В сюди дму: на землю й воду,
І міняю я погоду.
То добро роблю, то шкоду
Е ге-ге ж! Такий то я —
Р озгадай моє ім'я!

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЗАГАДКИ

- День і ніч не спочиває,
Все працює й свят не знає;
Поки життя йому стане, —
Працювать не перестане.
- Що то за звірі, що мають чотири
роги і пір'я?
- Біле поле, мудрий на нім оре,
А сіє чорне насіння.
- Ні думає, ні гадає, а інших навчає.
- Не людина, а людей навчає.
- Що мовчить, а розуму вчить?
- Білий кінь по чорному полю
Лишає білий слід за собою,
З кінця в кінець скакає,
Мовчки щось усім розповідає.

ЖАРТІВЛИВІ ПИТАННЯ-ЗАГАДКИ

- З чого починається день?
- Чим закінчується день?
- Що посеред землі стоїть?
- У чому дірки не вивертиш?
- Де середина Землі?
- Чи може лелека назвати себе птахом?

СВЯТО — ДВОМІСЯЧНИК УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ КНИЖКИ

У багатьох країнах світу відбуваються кожного року свята книжки. Відбуваються також окремі „тижні дитячої книжки”, як, наприклад, у Канаді і в ЗДА.

Перед останньою світовою війною в Україні відбувався щороку в жовтні „місяць української книжки”. Цей гарний звичай продовжуємо і тут, в Америці.

Об'єднання Працівників Дитячої Літератури (ОПДЛ) проголошує цього року

ДВОМІСЯЧНИК УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ КНИЖКИ в листопаді і грудні.

Два повних місяці — це досить часу, щоб як слід приготувати і влаштувати в рідній школі, в Пласті, в СУМ'і і в інших товариствах велике СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ.

Як таке свято влаштувати, про це є статті в нашій пресі, вийшла теж окрема сценка про Мишку Гризи-книжку з віршами і піснями про книжку.

А НАЙБАЖЛИВІША СПРАВА в часі двомісячника української дитячої книжки, щоб всі українські діти дістали від своїх батьків багато нових українських дитячих книжечок та гарну бібліотечну шафку, а всі українські діти щоб прочитали кілька нових рідних дитячих книжечок.

НЕ ЗАБУДЬТЕ, ДІТИ, попросити Тата й Маму купити вам у листопаді-грудні багато рідних дитячих книжечок. Напишіть до „Веселки”, скільки таких книжечок маєте в своїй бібліотеці і які книжки вам найбільше сподобалися.

Безплатний каталог книжок для дітей і молоді замовляйте в ОПДЛ:

NASHYM DITIAM — OPDL, c/o St. Mary's Credit Union, 278 Bathurst Street, Toronto 2B, Ontario, Canada.

У КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ РОДИНІ — УКРАЇНСЬКА ДИТЯЧА БІБЛІОТЕКА!

У ЛИСТОПАДІ-ГРУДНІ ВІДНОВІТЬ ПЕРЕДПЛАТУ „ВЕСЕЛКИ” НА НОВИЙ 1967 РІК. ЗНАЙОМИХ БАТЬКІВ - МАТЕРІВ ЗАОХОЧУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТИТИ ДЛЯ ЇХНІХ ДІТЕЙ „ВЕСЕЛКУ”!

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК ЗА СЕРПЕНЬ ц. р.: ХРЕ-СТИКІВКА. По горизонталі: 1). Джура. 3). Галас. 5). Метелик. 7). Ручай. 8). Нігер. 11). Війна. 13). Намисто. 14). Закон. 15). Омлет. По вертикалі: 1). Долар. 2). Алтай. 3). Галич. 4). Сотня. 5). Мічиган. 6). Купайло. 9). Наказ. 10). Роман. 11). Весло. 12). Агент. **ЩО ЦЕ?** а) Комар. б) Комар. в) Гарбуз. **ЧИ ЦЕ МОЖЛИВО?** Рік: 365 днів, 52 тижні, 12 місяців.

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК ІСТОРИЧНА КАЗКА UKRAINIAN TALE БОHDAN, KOZAK-SORCERER

РОЗДІЛ XXXI: У ВОЛОВІЙ ШКУРІ

CHAPTER XXXI: IN A STEER'S SKIN

— Біл — це — віл, але поночі ніхто не пізнає! — сказав Потап до Богдана й Данчика, що вдавали з себе справжнього вола.

"Steer or no steer, at night no one will recognize us!" — said Potap to Bohdan and Danchyk who tried to make like a steer.

Увечері воли стояли вже в повітці за міською брамою.

By nightfall, the oxen were already in a shed inside the city.

— Войтку, глянь на цього вола! Які в нього ноги й ратиці! — вигукнув один вояк до другого.

"Wojtek, look at this steer! It has funny legs and hoofs!" — said one soldier to another.

Раптом віл сердито кинувся на вояків, і вони втрюх попадали на долівку. Ліхтар згас...

Suddenly the steer angrily jumped at the soldiers, and all three of them hit the floor. The lamp went out...

За півгодини Богдан і Данчик, передягнені за польських вояків, скрадалися тихцем поза будинки.

In half an hour, Bohdan and Danchyk crept stealthily behind the buildings disguised as Polish soldiers.

Цілу добу просиділи вони в густих кущах на горбі біля Високого Замку.

They hid for a whole day in the thicket up on the hill near Velykyi Zamok.

(Кінець тридцять першого розділу)

(End of chapter thirty-one)